

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Advies (BRUGEL-ADVIES-20230627-368)

Betreffende het verslag van de distributienetbeheerder over de uitvoering van de openbare dienst opdrachten inzake elektriciteit en gas voor het jaar 2022

Opgesteld op basis van artikel 25 §1 lid 3 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op basis van artikel 19 lid 2 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

27/06/2023

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag en context.....	4
2	Controle van de uitvoering van de ODO's	5
2.1	Openbare dienststopdrachten bij eindafnemers.....	5
2.1.1	ODO van sociale aard	5
2.1.2	Beheer van klachten en schadevergoedingen	5
2.1.3	Terbeschikkingstelling van meetgegevens.....	9
2.1.4	Veiligheid van de binneninstallaties	9
2.2	Openbare dienststopdrachten bij lokale overheden	9
2.2.1	Beheer van de openbare verlichting	9
	Aantal verlichtingspalen	10
	Technische kenmerken en energieprestaties van de verlichtingspalen.....	10
	Dimverlichting.....	12
	'Bouw'activiteiten gerealiseerd in 2022	12
	'Onderhouds'activiteiten gerealiseerd in 2022.....	13
	Systematisch onderhoud	13
	Herstelling.....	14
	Stroomverbruik van de verlichtingspalen in 2022.....	15
	Aandachtspunten.....	16
	Belichting van het erfgoed.....	16
	Beheer van de verlichtingspalen op gekadastreerde percelen	16
	Opvolging van de businesscase van het project Intelligent Street Lighting.....	17
2.2.2	Stroomtoevoer voor kermis en festiviteiten.....	17
2.2.3	Conversie van arm gas naar rijk gas	19
2.3	Openbare dienststopdrachten bij gewestelijke overheden.....	20
2.3.1	Opmerkingen over het RENOCCLICK-programma.....	20
2.3.2	Opmerkingen over de programma's CHARGYCLICK en MOBICCLICK.....	20
3	Financiering van de openbare dienststopdrachten	20
3.1	Kosten gefinancierd door de ODV-tarieven.....	20
3.1.1	Gas.....	20
3.1.2	Elektriciteit.....	21
	Focus op de openbare verlichting.....	22
3.2	Kosten gefinancierd door subsidies.....	23
4	Ontwikkelingsprognoses	25
	Evolutie van de activiteit van het beheer van de openbare verlichting.....	25
	Ontwikkeling van de activiteit klachtenbeheer	25
5	Conclusie	26

Lijst van de illustraties

Figuur 1: Lijst van de 10 vaakst voorkomende oorzaken van ontevredenheid in 2022 t.o.v. het aantal afgesloten klachten.....	6
Figuur 2: Rangschikking van de oorzaken van de gegronde klachten	7
Figuur 3: Evolutie van het aantal verlichtingspalen	10
Figuur 4: Evolutie van het gemiddelde vermogen per verlichtingspaal.....	12
Figuur 5: Evolutie van de vervangen lampen in het kader van het preventieve onderhoud.....	13
Figuur 6: Evolutie van de verschillende types storingen	14
Figuur 7: Evolutie van het stroomverbruik van de verlichtingspalen	15

I Juridische grondslag en context

Artikel 25 §1 lid 3 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de 'elektriciteitsordonnantie') en 19 lid 2 van de ordonnantie betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende de wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de 'gasordonnantie') en artikel 25bis van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepalen het volgende:

"§ 1. Vóór 1 oktober van ieder jaar maakt de distributienetbeheerder een programma voor de uitvoering van alle openbare dienstopdrachten en -verplichtingen over aan de regering voor het volgende jaar, de daaraan verbonden begroting die zijn goedgekeurd door de regering na het advies van BRUGEL.

Vóór 31 maart van ieder jaar maakt de distributienetbeheerder een verslag van de uitvoering van alle openbare dienstopdrachten en -verplichtingen over aan de regering die verwezenlijkt werden tijdens het voorbije jaar alsook van de daaraan verbonden rekeningen. Dit rapport omvat tevens een vergelijking van de begroting dat is ingeschreven en gerealiseerd voor de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen met de inkomsten die door de distributienetbeheerder werden aangeduid in zijn tariefvoorstel. De regering keurt dit verslag goed na advies van BRUGEL.

Het verslag en de rekeningen worden na goedkeuring door de regering overgemaakt aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. De regering kan de vorm en de inhoud van het verslag bepalen.

§ 2. BRUGEL kan ter plaatse alle boekhoudkundige stukken of andere raadplegen, ter plaatse en door middel van steekproef de effectiviteit van de werken gefinancierd in verhouding tot de kost en de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen en -opdrachten laten nagaan. Het personeel dat de raadplegingen en controles uitvoert, wordt daartoe aangewezen bij besluit. BRUGEL kan een bedrijfsrevisor toevoegen aan het aangewezen personeel om de rekeningen met betrekking tot de uitvoering van openbare dienstverplichtingen en -opdrachten van de netbeheerder te onderzoeken.

§ 3. De netbeheerder organiseert zijn boekhouding zo dat de lasten en de opbrengsten verbonden aan iedere verplichting en opdracht van openbare dienst die hij op zich neemt, geïdentificeerd kunnen worden."

Met het huidige advies voldoen we aan deze verplichting.

Het verslag betreffende de uitvoering van de openbare dienstopdrachten (hierna 'ODO's') in 2022 werd opgesteld in overeenstemming met de procedure bedoeld in artikel 25 §1 lid 3 van de elektriciteitsordonnantie en in artikel 19 lid 2 van de gasordonnantie, die in wezen stellen dat de distributienetbeheerder (hierna "DNB") vóór 31 maart van ieder jaar een verslag overmaakt van de uitvoering van alle openbare dienstopdrachten die verwezenlijkt werden tijdens het voorbije jaar. Dat verslag moet, na advies van BRUGEL, door de regering worden goedgekeurd en overgemaakt aan het Parlement.

SIBELGA heeft zijn verslag per mail overgemaakt aan BRUGEL op 6 april 2023. De inhoud van de ODO's die tijdens het jaar 2022 door SIBELGA zijn verwezenlijkt, vloeien voort uit de ODO-programma's die na [advies](#)¹ van BRUGEL door de regering zijn goedgekeurd.

¹ Het gaat om advies nr. 337 betreffende het programma van de openbare dienstopdrachten 2022 van SIBELGA.

2 Controle van de uitvoering van de ODO's

2.1 Openbare dienstopdrachten bij eindafnemers

2.1.1 ODO van sociale aard

De volledige analyse van de ODO's van sociale aard van SIBELGA² wordt door BRUGEL uitgevoerd in zijn verslag³ over de rechten van de huishoudelijke verbruikers en de werking van de gas- en elektriciteitsmarkten.

2.1.2 Beheer van klachten en schadevergoedingen

In zijn ODO-verslag 2022 geeft SIBELGA volgende cijfers over de klachtenbehandeling:

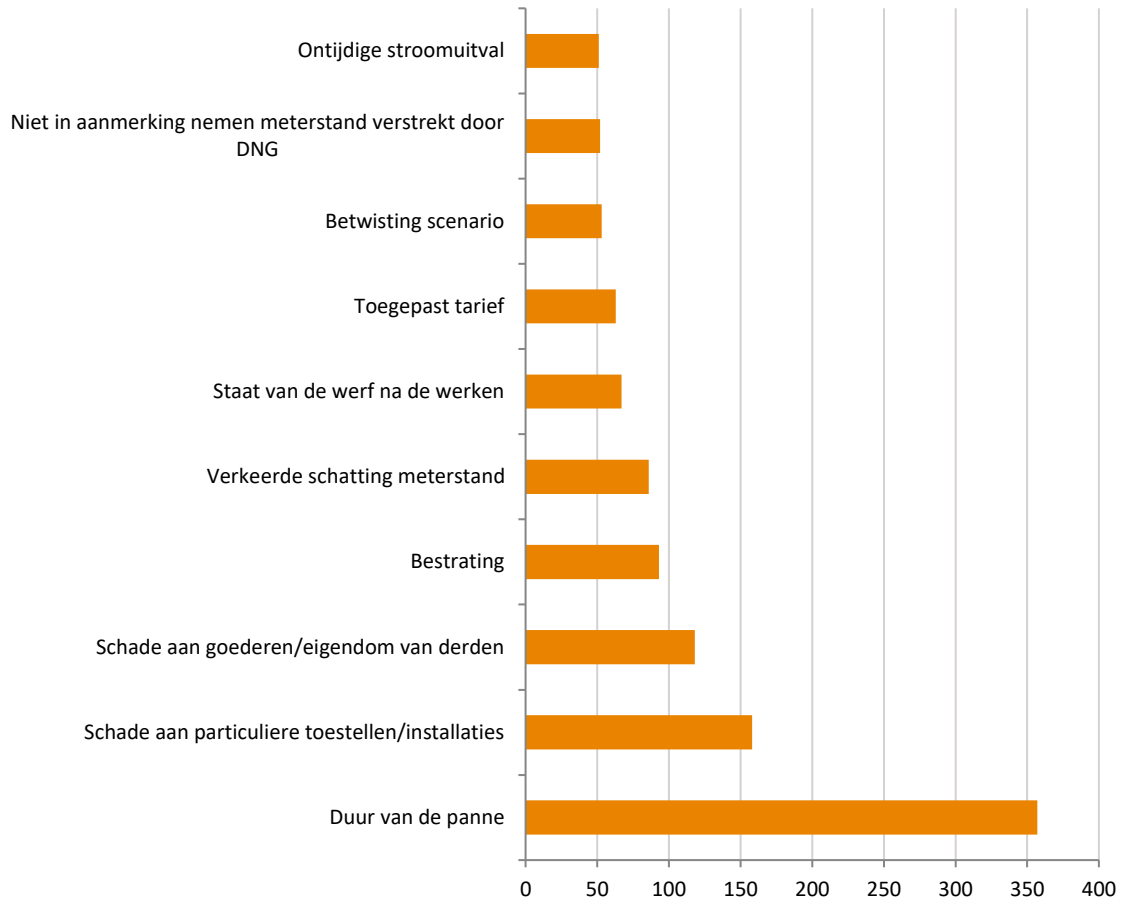
- Er zijn 1.629 klachten geregistreerd. Dat is een daling van 28% ten opzichte van 2021 (2.241), maar aangezien het jaar 2021 gekenmerkt werd door een storing op het hoogspanningsnet van Elia, wat aanleiding gaf tot 715 klachten, is deze daling niet relevant;
- Het gemiddeld percentage gegronde klachten bedraagt 26,64%;
- Er werden 630 aanvragen tot schadevergoeding ingediend in 2022, waarvan er 363 effectief werden uitbetaald;
- 74,28% van de klachten waren afkomstig van fysieke personen (dus 1.210 klachten) en 25,72% (of 419 klachten) van "Organisaties", waarvan 40,57% (of 170 klachten) van "Gemeentes/Gemeentebedrijven".
- 93,98% van de klachten werd afgesloten binnen 20 werkdagen.

Onderstaande figuur illustreert de 10 vaakst voorkomende oorzaken van ontevredenheid in 2022:

² Deze ODO's hebben betrekking op "het beheer van beschermde klanten en winterafnemers" en het "recht op energie".

³ Dit verslag wordt in september gepubliceerd op de website van BRUGEL.

Lijst van de 10 vaakst voorkomende oorzaken van ontevredenheid in 2022

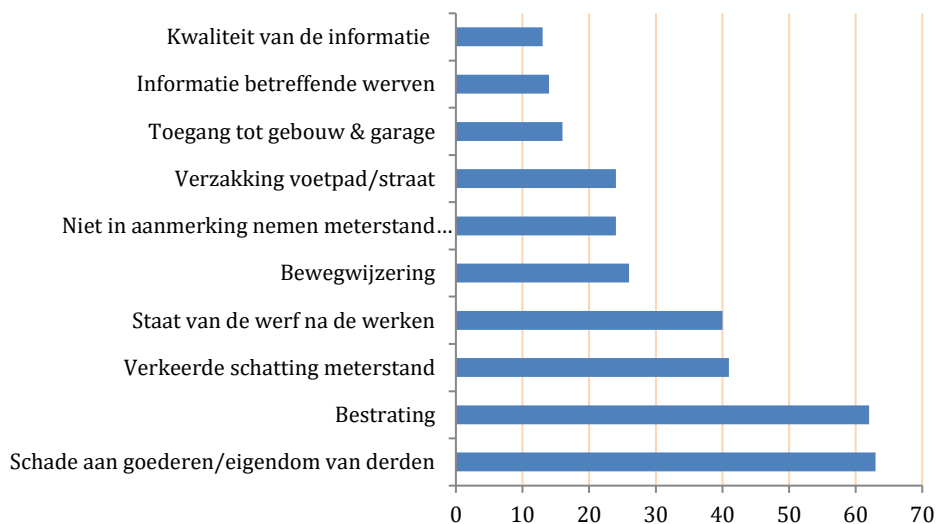
(Bron: SIBELGA)

Figuur 1: Lijst van de 10 vaakst voorkomende oorzaken van ontevredenheid in 2022 t.o.v. het aantal afgesloten klachten

De drie belangrijkste oorzaken van ontevredenheid zijn dus de 'duur van de panne', 'schade aan particuliere toestellen/installaties' en 'schade aan goederen of eigendom van derden'.

Onderstaande tabel bevat de rangschikking van de 10 meest voorkomende oorzaken van gegronde klachten:

Lijst van de 10 vaakst voorkomende gegronde oorzaken van ontevredenheid in 2022

(Bron: SIBELGA)

Figuur 2: Rangschikking van de oorzaken van de gegronde klachten

Het aantal klachten over bepaalde specifieke oorzaken is weergegeven in onderstaande tabel:

Processen/oorzaken	Aantal klachten (2022)	Gegronde klachten	Ongegronde klachten
MOZA	66	7	59
Verbruik zonder contract	19	1	18
Verbruik na manipulatie van de meter	22	0	22
Raming	86	41	45
Rechtzettingen (periode)	3	1	2

(Bron: SIBELGA)

Tabel 1: Aantal klachten volgens specifieke oorzaak

Bovendien worden de geschillen die rechtstreeks verband houden met de facturering van het verbruik door de DNB behandeld door de desbetreffende dienst.

BRUGEL is verheugd over de nauwkeurigheid van de informatie opgenomen in het verslag, met name wat betreft:

- de interne werking van de geschillendienst en de plaats ervan binnen SIBELGA;
- de bepaling van de oorzaken van ontevredenheid;
- de redenen die de ontwikkeling van elke klachtencategorie verklaren;
- de toevoeging van de reden om de klacht al dan niet gegrond te verklaren voor elke categorie van specifieke oorzaken.

In de beslissing tot goedkeuring van het verslag over de uitvoering van de ODO's 2022, met betrekking tot 2021, heeft de regering aan SIBELGA gevraagd om het systeem voor de indeling en behandeling van klachten te verduidelijken, in overleg met BRUGEL, om te garanderen dat de gepaste gegevens beschikbaar zijn zodat de regulator in staat is om de kwaliteit van de uitvoering van de openbare dienst opdrachten in detail te beoordelen.

Hiertoe heeft SIBELGA tijdens een vergadering het systeem voor de indeling en behandeling van klachten kunnen uitleggen. BRUGEL heeft aan SIBELGA opgemerkt dat het verslag vollediger zou kunnen zijn door de volgende elementen eraan toe te voegen:

- Een uitbreiding van de cijfergegevens van de meest voorkomende en voor de gegronde oorzaken van ontevredenheid tot 15 categorieën;
- Een nauwkeurigere definitie van de meest voorkomende oorzaken van ontevredenheid en van de oorzaken opgenomen in de gegronde oorzaken van ontevredenheid in een Excel-tabel;
- Het aantal klachten behandeld via spoedprocedure;
- Het aantal behandelde betwistingen met de vermelding 'betwisting van de factuur' zou de reden van de betwisting moeten vermelden (het tarief, de meterstand, de schuldenaar van het verbruik enz.);

Er is bij SIBELGA immers een specifieke interne dienst belast met de betwistingen van facturen met betrekking tot verbruik zonder contract na een manipulatie van de meter. De contactgegevens van deze dienst worden vermeld op de facturen verstuurd door SIBELGA. Deze betwistingen worden dus niet behandeld door de klachtendienst, noch als klacht behandeld, terwijl het eigenlijk zou kunnen gaan om een betwisting over het verbruik zonder contract of de manipulatie van de meter. Volgens BRUGEL kan de regulator enkel met deze cijfers een globaal overzicht hebben over het aantal betwistingen over deze beide thema's.

- Met betrekking tot de klachten voor '*verkeerde schatting meterstand*' is het cijfer erg laag aangezien het enkel gaat om de klachten die bij SIBELGA zijn ingediend. BRUGEL vraagt om in het verslag te vermelden dat dit cijfer niet de aanvragen tot rechtzetting van de meterstanden betreft die door netgebruikers rechtstreeks bij hun leverancier zijn ingediend.

2.1.3 Terbeschikkingstelling van meetgegevens

Artikel 22 van de elektriciteitsordonnantie zoals gewijzigd in 2022 wijst aan SIBELGA de opdracht toe om, via een online tool, de meetgegevens beschikbaar te stellen voor elke residentiële afnemer die dat wenst. Hiertoe heeft SIBELGA in 2022 gewerkt aan een toepassing waarmee een DNG zijn meetgegevens kan raadplegen en zijn verbruik en injectie nauwkeurig (per kwartier) kan opvolgen om zijn energie-uitgaven te optimaliseren. Deze toepassing die eind 2023 ter beschikking zal worden gesteld

Het zou passend zijn dat SIBELGA aan BRUGEL de statistieken meedeelt over het gebruik van deze tool zodra de gegevens beschikbaar worden na de effectieve ingebruikname.

2.1.4 Veiligheid van de binneninstallaties

De gasordonnantie bepaalt dat de distributienetbeheerder en de leveranciers een kosteloze preventiedienst voor risico's bij het gebruik van aardgas moet aanbieden aan de gezinnen die erom vragen. BRUGEL heeft geen opmerkingen over deze ODO.

2.2 Openbare dienstopdrachten bij lokale overheden

2.2.1 Beheer van de openbare verlichting

De DNB heeft als opdracht de aanleg, het onderhoud en de vernieuwing van de openbare verlichtingsinstallaties op het gemeentelijk wegennet en in de gemeentelijke openbare ruimten, evenals de stroomvoorziening van deze installaties.

We merken op dat er andere spelers op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meewerken aan de uitvoering van deze taak:

- Brussel Mobiliteit, dat de verlichting op de gewestelijke openbare wegen beheert;
- Leefmilieu Brussel, dat instaat voor de verlichting van de parken en de tuinen waarvoor het bevoegd is;
- De Regie der Gebouwen, voor het beheer van de verlichting van het Jubelpark.

De analyses van BRUGEL die in de volgende paragrafen worden toegelicht, zijn gebaseerd op informatie afkomstig uit het verslag over de uitvoering van de ODO's van 2022, maar ook op bijkomende informatie gecommuniceerd door SIBELGA.

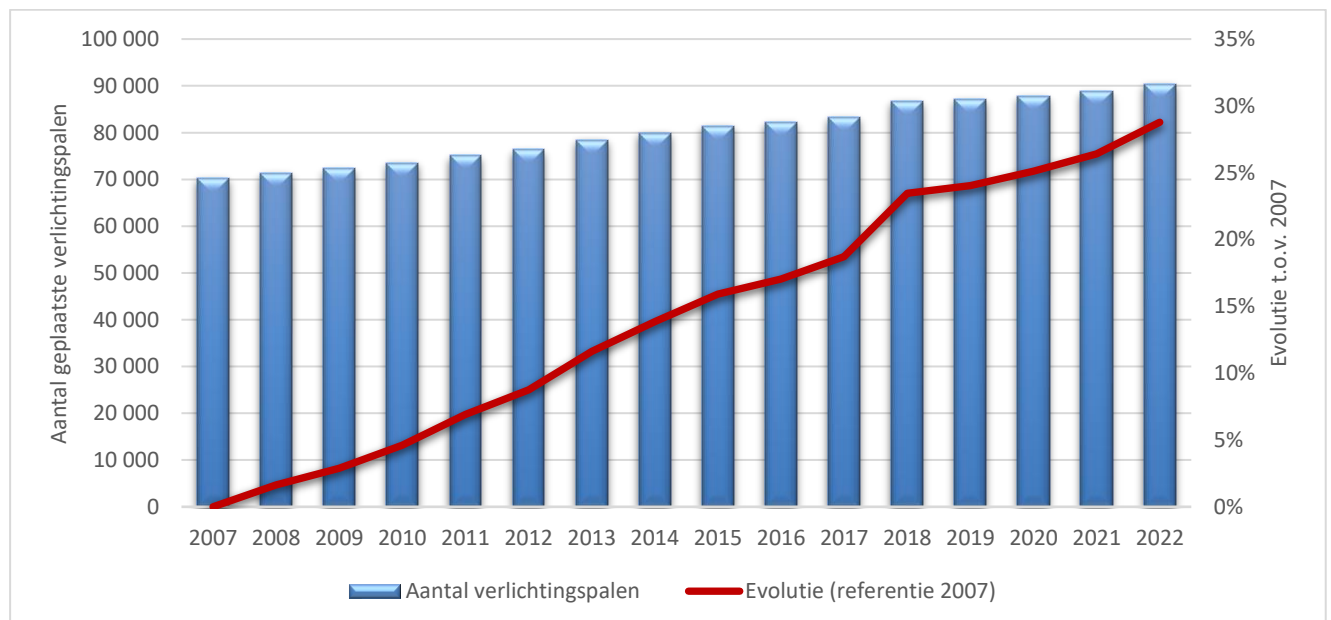
2.2.1.1 Algemene toestand van het verlichtingspark op het gemeentelijk wegennet

Aantal verlichtingspalen

Eind 2022 telde het Brusselse gemeentelijke openbare verlichtingsnet 90.423 lampen. Dit is een stijging van 2% t.o.v. 2021. De evolutie van het aantal lampen tussen 2007 en 2022 wordt geïllustreerd in figuur 3. Het aantal lampen is in die periode gestegen met 29%.

Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door de toename van het aantal verlichtingspunten bij de vernieuwing van bestaande openbare verlichtingspalen, de uitbreiding het wegennet, de overname van installaties (woonwijken enz.) en de verlichting van nieuwe, tot dan toe onverlichte zones (bijvoorbeeld meer verlichting op oversteekplaatsen voor voetgangers).

Verder stelt SIBELGA in zijn rapport dat het verlichtingspark tegen 2030 zo'n 95.000 tot 100.000 verlichtingspalen zou kunnen omvatten.

Figuur 3: Evolutie van het aantal verlichtingspalen

Technische kenmerken en energieprestaties van de verlichtingspalen

Zoals blijkt uit tabel 2 bestaat het gemeentelijke verlichtingspark voornamelijk uit twee types van lampen: metaalhalogeenlampen en hogedruknatriumlampen. Deze lampen worden als energiezuiniger beschouwd. De verhouding tussen deze twee soorten lampen is de voorbije tien jaar bijna volledig omgekeerd ten voordele van de witte verlichting, die afkomstig is van de metaalhalogeenlampen.

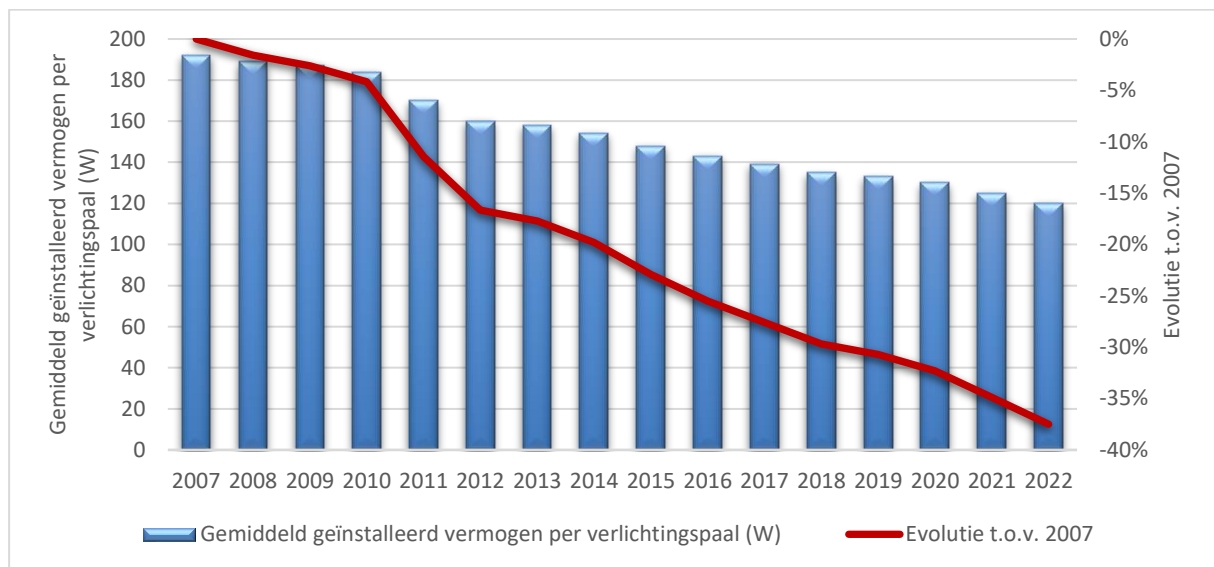
De vernieuwing van de installaties die door SIBELGA worden bediend heeft geleid tot een verbetering van de globale energieprestaties. Deze verbetering wordt met name geïllustreerd in figuur 4, waar een aanhoudende vermindering van het gemiddeld vermogen per verlichtingspaal kan worden waargenomen. Op figuur 7 wordt de evolutie van het energieverbruik van het openbare verlichtingsnet weergegeven.

Soorten lampen	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Aantal	%	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Hogedruk-natriumlampen	44.978	55,90%	39.307	48,08%	32.376	38,91%	30.067	35,82%	24.750	29,74%	21.370	24,65%	17.040	19,56%	11.796	13,43%	10.663	12,01%	6.204	6,9%
Metaalhalogeenlampen	26.199	32,56%	34.600	42,32%	43.927	52,79%	48.106	57,30%	54.655	65,68%	59.856	69,05%	64.234	73,75%	69.248	78,82%	68.695	77,39%	70.288	77,7%
Subtotaal	71.177	88,47%	73.907	90,41%	76.303	91,70%	78.173	93,12%	79.405	95,43%	81.226	93,70%	81.274	93,31%	81.044	92,25%	79.358	89,41%	76.492	84,6%
Hogedrukkwikdamlampen	5.176	6,43%	4.012	4,91%	2.835	3,41%	1.818	2,17%	1.218	1,46%	857	0,99%	679	0,78%	594	0,68%	400	0,45%	373	0,4%
Compacte fluorescerende lampen en fluorescentielampen	2.000	2,49%	1.671	2,04%	1.706	2,05%	1.581	1,90%	1.568	1,88%	1.572	1,81%	1.449	1,66%	1.543	1,76%	1.493	1,68%	1.475	1,6%
Gloe- en halogeenlampen	215	0,27%	208	0,25%	201	0,24%	177	0,21%	158	0,19%	181	0,22%	176	0,20%	148	0,17%	133	0,15%	132	0,1%
Natriumlampen ter vervanging van kwikdamlampen	203	0,25%	119	0,15%	105	0,13%	97	0,12%	80	0,10%	80	0,09%	66	0,08%	60	0,07%	51	0,06%	49	0,1%
Gemengde lampen	30	0,04%	32	0,04%	31	0,04%	26	0,03%	28	0,03%	12	27,91%	10	0,01%	6	0,01%	5	0,01%	5	0,0%
Subtotaal	7.624	9,48%	6.042	7,39%	4.878	5,86%	3.699	4,41%	3.052	3,67%	2.702	3,12%	2.378	2,73%	2.351	2,68%	2.082	2,35%	2.034	2,2%
Inductielampen	546	0,68%	535	0,65%	605	0,73%	609	0,73%	618	0,74%	597	0,69%	580	0,67%	531	0,60%	529	0,60%	446	0,5%
Lagedruknatriumlampen	355	0,44%	349	0,43%	346	0,42%	289	0,34%	215	0,26%	199	0,23%	133	0,15%	133	0,15%	72	0,08%	26	0,1%
Xenonlampen	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%
Dioden (led)	753	0,94%	917	1,12%	1.079	1,30%	1.179	1,40%	1.515	1,82%	1.958	2,26%	2.735	3,14%	3.792	4,32%	6.719	7,57%	11.425	12,6%
Subtotaal	1.654	2,06%	1.801	2,20%	2.030	2,44%	2.077	2,47%	2.348	2,82%	2.754	3,18%	3.448	3,96%	3.448	5,07%	7.320	8,25%	11.897	13,2%
TOTAAL	80.455		81.750		83.211		83.949		84.805		86.682		87.102		87.851		88.760		90.423	

Tabel 2: follow-up van het park openbare verlichting

Van 2007 tot 2022 stellen we een daling van 38% vast van het gemiddelde vermogen per verlichtingspaal. De analyse van deze evolutie toont met name duidelijk het resultaat van de vrijwillige campagne die SIBELGA in 2010 heeft gelanceerd en die tot doel heeft de meest inefficiënte lampen op het vlak van REG (Rationeel Energiegebruik) eerst te vervangen.

Het aantal verlichtingspalen met led-technologie is de afgelopen jaren ook toegenomen, aangezien SIBELGA sedert 01/05/2019 uitsluitend dit type toestellen bestelt. Eind 2022 bestond het park uit 12,6% led-verlichtingspalen.

Figuur 4: Evolutie van het gemiddelde vermogen per verlichtingspaal

Dimverlichting

Volgens de informatie die SIBELGA eind 2022 heeft meegedeeld, waren 11.000 verlichtingspalen op afstand bediend, tegenover 7.200 op 31/12/2021, wat een toename is van 53%. Dit percentage zou de hoogte moeten ingaan, met de implementatie van het Intelligent Street Lighting (ISL)-project, dat onder meer als doel heeft om de lampen op afstand te bedienen.

Merken we ook op dat de ledverlichting die is besteld vanaf 01/05/2019 ook op afstand bediend kan worden (en dus ook een dimfunctie heeft). Deze lampen zijn immers uitgerust met een connector, bedoeld voor de implementatie van ISL sinds 01/07/2020 (de verlichtingscontroller is geïnstalleerd via eenvoudige plug & play).

'Bouw'activiteiten gerealiseerd in 2022

In 2022 heeft SIBELGA 2.590 nieuwe verlichtingspalen geïnstalleerd (vervanging en uitbreiding). SIBELGA heeft ook 700 verlichtingspalen geplaatst in het kader van 'kleine werken'⁴. Het aantal geplaatste lichtpalen blijft, net als de voorgaande jaren, onder het niveau van de vooropgestelde hoeveelheden (3.440 nieuwe lichtpalen, los van reparaties).

⁴ Voorbeelden: de vervanging van een behuizing, schade veroorzaakt door derden, ...

'Onderhouds'activiteiten gerealiseerd in 2022

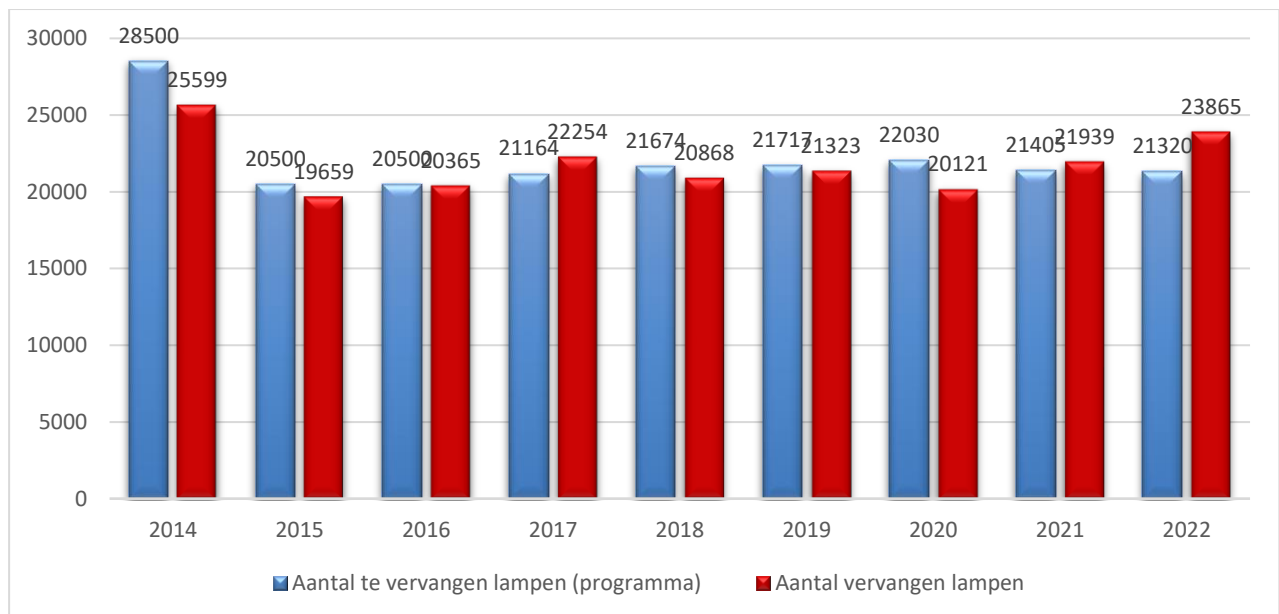
SIBELGA voert twee soorten onderhoudsactiviteiten uit in het gemeentelijk verlichtingspark:

- Preventief onderhoud (of systematisch onderhoud);
- Correctief onderhoud (of reparaties).

Systematisch onderhoud

Het programma voor de systematische vervanging van de lampen is erop gericht om preventief te werken en storingen en de daarmee samenhangende interventiekosten te vermijden. Die systematische vervanging wordt uitgevoerd volgens de gemiddelde levensduur van de lampen.

Onderstaande figuur illustreert de evolutie van het aantal lampen die preventief worden vervangen per jaar.

Figuur 5: Evolutie van de vervangen lampen in het kader van het preventieve onderhoud

Ter herinnering: het verschil tussen de resultaten van 2014 en de jaren daarna hangt samen met de verandering in de vervangingsfrequentie van de lampen. Op grond van studies en metingen die in het laboratorium werden uitgevoerd, heeft SIBELGA in 2015 immers beslist om de vervangingsfrequentie te verminderen. Zo verlaagde het vervangingstempo van 2 naar 3 jaar voor de witte lampen en van 3 naar 4 jaar voor de gele.

BRUGEL had SIBELGA overigens gevraagd om deze keuze te verantwoorden vanuit economisch oogpunt. Uit de analyse van SIBELGA is gebleken dat het wijzigen van de frequentie het mogelijk heeft gemaakt om de totale kosten voor het vervangen van lampen (preventief en correctief onderhoud) te verminderen.

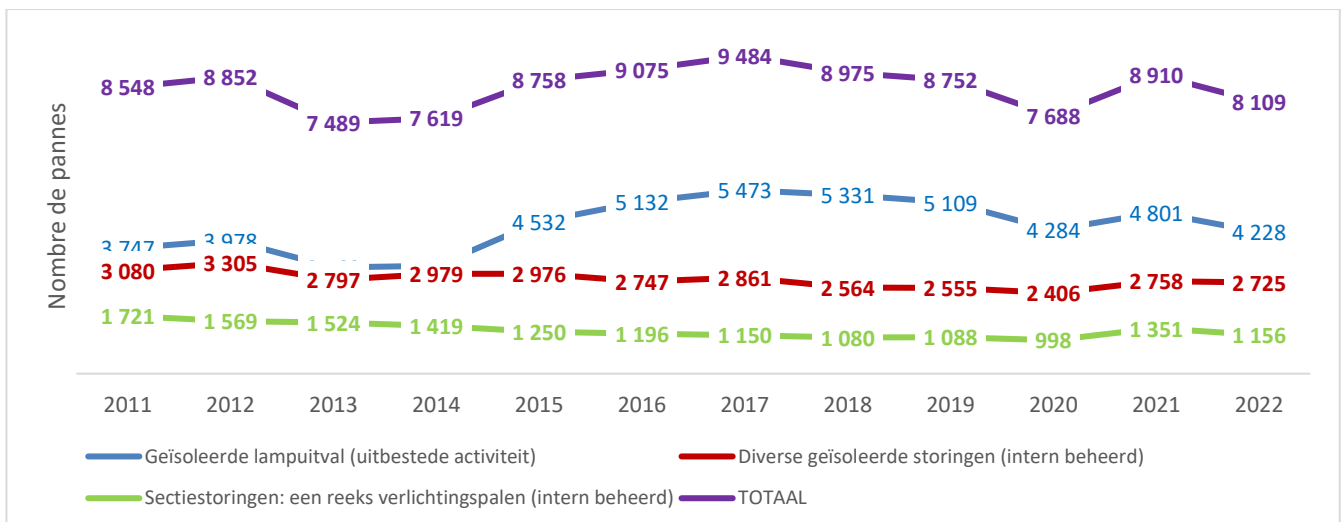
Herstelling

Het correctieve onderhoud of het repareren bestaat erin defecte lampen en verlichtingspalen te vervangen en stroomkabels, behuizingen, palen enz. te herstellen.

Storingen worden aan de dispatching gemeld of via de website van SIBELGA. Via een webtool kunnen alle reeds gekende en opgeloste storingen op een kaart worden weergegeven. Sinds 2016 is een koppeling naar de gewestelijke app Fix My Street actief, waarmee de staat van de gemelde storingen ook automatisch zichtbaar is.

De evolutie van het aantal storingen sinds 2011 wordt hierna getoond. Op basis hiervan zien we dat het totale aantal geregistreerde storingen in 2022 met 9% gedaald is ten opzichte van 2021.

SIBELGA verklaart de algemene daling voor alle types storingen ten opzichte van 2021 gedeeltelijk door de geleidelijke overstap naar led-technologie, en wellicht ook door het zachte weer tijdens de winter waardoor de installaties voor openbare verlichting minder op de proef zijn gesteld.

Figuur 6: Evolutie van de verschillende types storingen

	Overeengekomen herstellingstermijnen	Gemiddeld percentage herstellingen 2016	Gemiddeld percentage herstellingen 2017	Gemiddeld percentage herstellingen 2018	Gemiddeld percentage herstellingen 2019	Gemiddeld percentage herstellingen 2020	Gemiddeld percentage herstellingen 2021	Gemiddeld percentage herstellingen 2022
Geïsoleerde lampuitval (uitbesteed aan aannemers)	5 werkdagen	96,4%	97,9%	83%	94,8%	94,8%	83,6%	93,7%
Diverse geïsoleerde storingen (toevertrouwd aan de technici van SIBELGA)	5 werkdagen	93,9%	96,6%	95,9%	94,7%	92,4%	96,6%	96,6%
Sectiestoringen	2 werkdagen	96,7%	96,8%	96,3%	95,8%	96,3%	92,7%	97,6%

Tabel 3: Herstellingstermijnen en -percentages

Het percentage van herstellingen uitgevoerd binnen de termijnen inzake individuele storingen van de

lampen toegewezen aan aannemers is in 2022 verbeterd ten opzichte van 2021, nadat de disfuncties bij een van de nieuwe aannemers die de opdracht had binnengehaald, opgelost waren.

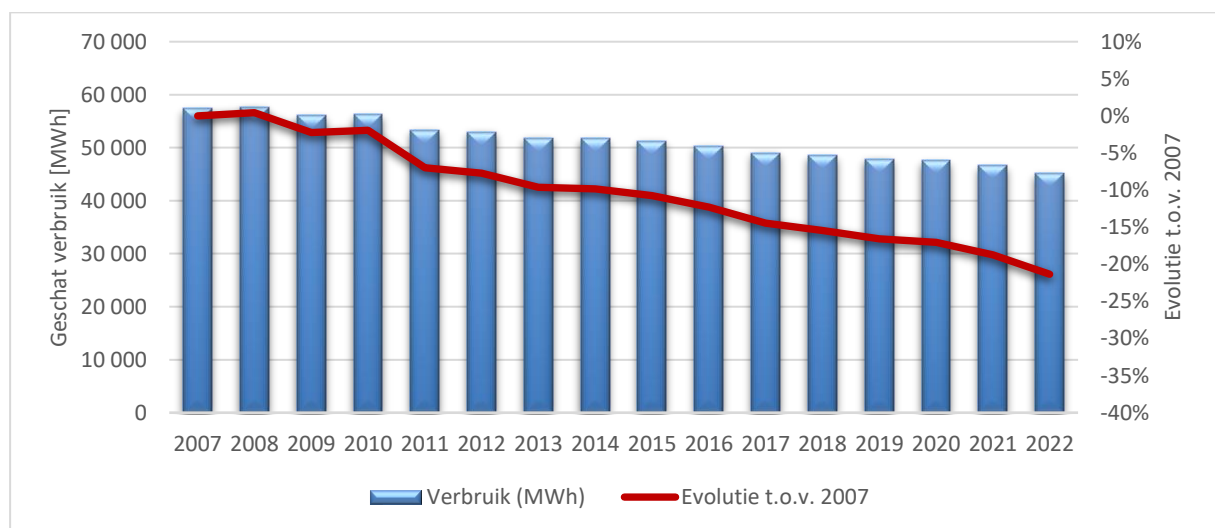
BRUGEL wenst te benadrukken dat de termijnen die tussen SIBELGA en de gemeenten zijn overeengekomen om storingen te herstellen, vrij kort zijn in Brussel, in vergelijking met de andere gemeenten van het land⁵. Dit geldt met name voor de vervangingstermijn van defecte lampen (5 werkdagen in Brussel). Deze termijnen zijn het bewijs dat de overheid en de DNB een hoge kwaliteit van dienstverlening nastreven.

Stroomverbruik van de verlichtingspalen in 2022

Ter herinnering, het energieverbruik van de verlichtingspalen wordt niet gemeten, maar geraamd door het aantal werkingsuren te vermenigvuldigen met de door SYNERGRID (Federatie van de netbeheerders elektriciteit en aardgas in België) vooraf vastgelegde vermogensforfaits voor elk type lamp. Met de overgang naar op afstand bediende leds zal het energieverbruik gemeten worden en niet meer berekend. We moeten echter opmerken dat deze sterke verbetering geleidelijk aan zal plaatsvinden, naarmate de verlichtingstoestellen worden vervangen door op afstand bediende led-technologie. Op termijn zal het gedeelte berekend energieverbruik dan ook verdwijnen.

SIBELGA vermeldt dat het in aanmerking nemen van de gemeten energie moest worden uitgesteld omwille van technische problemen in de gegevensdoorgifte. In dit verband spoort BRUGEL SIBELGA aan om op de straatverlichtingsblokken slimme meters te installeren indien technisch mogelijk.

De evolutie van het stroomverbruik van de verlichtingspalen is geïllustreerd in de volgende figuur.

Figuur 7: Evolutie van het stroomverbruik van de verlichtingspalen

⁵ Ores treedt op binnen een interventietermijn van 15 werkdagen (deze termijn geldt voor alle soorten interventies, met uitzondering van storingen die verband houden met een probleem op het elektriciteitsnet of wanneer het verlichtingstoestel onherstelbaar is). In noodgevallen kan de interventietijd tot 2 of 3 dagen worden teruggebracht, op verzoek van de gemeente. RESA vervangt de defecte lampen (behalve wanneer de storing gepaard gaat met een plots en volledig uitvallen van de openbare verlichting in één of meer aanpalende straten) in het kader van zijn periodieke controlerondes: driemaandelijks tijdens de zomermaanden en tweemaandelijks tijdens de wintermaanden.

Het vernieuwingsprogramma van de installaties heeft SIBELGA in staat gesteld om de energieprestaties van zijn park verlichtingspalen aanzienlijk te verbeteren. Zoals weergegeven in figuur 7 is het geschatte verbruik tussen 2007 en 2022 met 21% gedaald, terwijl het aantal geplaatste lichtpalen in dezelfde periode is gestegen met 29%.

Daarnaast vindt BRUGEL dat, in het kader van de huidige energiecrisis en forse prijsstijgingen, een controle van het verbruik onontbeerlijk is. De resultaten van het project voor de implementatie van ISL, waarbij één van de doelstellingen een lager verbruik is, moeten worden aangetoond door de DNB.

Aandachtspunten

Belichting van het erfgoed

In overeenstemming met de aanbevelingen van BRUGEL heeft de Brusselse regering in haar beslissing van 6 mei 2021 over de goedkeuring van het verslag van de ODO's van SIBELGA voor 2019 het principe aangenomen dat de kosten voor de installatie, het onderhoud of het verbruik van verlichting die gebruikt zou worden in het kader van de valorisatie van erfgoed, moeten worden verworpen.

Dit principe werd bekrachtigd in het kader van de wijziging van de elektriciteitsordonnantie die in maart 2022 werd aangenomen door het parlement. Immers, artikel 24bis, §1, 2 van de elektriciteitsordonnantie bepaalt vanaf nu dat de opdracht voor openbare verlichting geen betrekking heeft op decoratieve verlichting.

Op grond van deze beslissing vroeg BRUGEL SIBELGA om eventuele kosten in verband met de belichting van het erfgoed apart te houden. Daaruit blijkt, na de informatie meegedeeld door SIBELGA, dat de kosten verbonden aan de decoratieve openbare verlichting in 2022 145.383,10 euro bedroegen voor het verbruik (dat is iets minder dan 0,4% van de totale verbruikskost van de openbare verlichting) en 10.021,81 euro voor installatie- en onderhoudskosten.

In deze context beveelt BRUGEL de regering aan om het bedrag van 155.404,91 euro te verworpen in het kader van haar goedkeuring van het verslag van de ODO's 2022.

Beheer van de verlichtingspalen op gekadastrateerde percelen

Ter herinnering, uit het verslag van de ODO's 2020 bleek dat SIBELGA verlichtingsinstallaties heeft geïnstalleerd die zich soms op privédomeinen bevinden. Na een eerste werk van inventarisering uitgevoerd in 2012-2013, heeft de DNB retrocessieregels op punt gesteld. SIBELGA plant zo om installaties te beheren die zich bevinden op gekadastrateerde percelen en die voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de toegang tot het perceel is vrij voor iedereen;
- de toegang is gratis;
- de gemeente onderhoudt de ruimte (begroeiing, afval, wegen).

In het kader van zijn analyse vroeg BRUGEL SIBELGA in 2021 om het aantal betrokken installaties nader aan te geven. Blijkt dat er 9.937 lichtpunten zijn geïnstalleerd op gekadastrateerde percelen, zijnde 11% van het totaal. Zoals hierboven vermeld, hoeven niet al deze installaties te worden geretrocedeerd: sommige kunnen deel uitmaken van de gemeentelijke openbare verlichting volgens de vastgestelde criteria.

Het is in dat kader dat BRUGEL in zijn [Advies nr. 329](#) over het verslag van de ODO's van SIBELGA voor het jaar 2020 van mening is dat de DNB een juridische analyse moet uitvoeren om erop toe te zien dat de toepassing van de criteria die beogen om voorzieningen die zich bevinden op gekadastreerde percelen te integreren in het beheer van de gemeentelijke openbare verlichting, in overeenstemming is met de bepalingen van de elektriciteitsordonnantie. Artikel 24bis §1 2° van de ordonnantie bepaalt immers dat de DNB is belast met een exclusieve opdracht inzake de installatie, het onderhoud en de vernieuwing van de installaties van openbare verlichting op het wegennet en in de gemeentelijke openbare ruimten.

Deze aanbeveling werd opgevolgd door de regering in de beslissing over de goedkeuring van het uitvoeringsverslag van de ODO's voor het jaar 2020: *"De regering belast SIBELGA met het uitvoeren van een juridisch onderzoek over de integratie van de verlichtingsinstallaties die zich bevinden op gekadastreerde percelen in het beheer van de openbare verlichting **en om een inventaris op te stellen van deze installaties en de conclusies van dit onderzoek en deze inventaris te communiceren aan BRUGEL tegen uiterlijk 30 september 2022**".*

In 2022 heeft SIBELGA een grondige juridische analyse uitgevoerd over het begrip 'gemeentewegen en gemeentelijke openbare ruimten'. Hieruit blijkt dat het enige doorslaggevende criterium om een installatie uit te sluiten uit de reikwijdte van de opdracht, de vrije doorgang voor het publiek is. Het inventariseren van de betrokken installaties vereist dus de organisatie van systematische terreinbezoeken. Een volledige inventaris opmaken lijkt voor SIBELGA bijgevolg niet haalbaar, en het geeft de voorkeur aan een aanpak via testcase, opgestart in 2022. BRUGEL vraagt de DNB om te blijven communiceren over de voortgang van de retrocessies.

Opvolging van de businesscase van het project Intelligent Street Lighting

SIBELGA gaat verder met de installatie van verlichtingspalen met ledlampen, die ook op afstand kunnen worden bediend in het kader van de implementatie van ISL. De ontwikkeling van deze technologieën zal SIBELGA in staat stellen om de kwaliteit van de dienstverlening aan de Brusselaars te verhogen en de algemene energie-efficiëntie van haar verlichtingspark te verbeteren. De ontwikkeling van deze projecten leidt echter tot een verhoging van het totale programmabudget voor deze ODO.

In haar eerdere ODO-programma's had SIBELGA de verwezenlijking van het ISL-project verantwoord door het opstellen van een 'neutrale' businesscase. De kosten van de uitvoering van dit project zouden daarbij in het algemeen worden gecompenseerd door de verwachte opbrengsten. Gezien het belang van het project acht BRUGEL het noodzakelijk dat SIBELGA in haar toekomstige verslagen een specifieke opvolging van deze businesscase voorstelt.

Deze aanbeveling werd gevolgd door de regering bij de goedkeuring van het ODO-programma voor 2022: *"De regering vraagt aan SIBELGA om vanaf haar volgend verslag een opvolging van de businesscase Intelligent Street Lighting voor te stellen"*.

SIBELGA presenteert in zijn verslag over de uitvoering van de ODO's 2022 de verwachte ontwikkelingscurve van de kosten en baten per jaar, waarbij het een positieve business case toont vanaf 2024. BRUGEL staat hier positief tegenover.

2.2.2 Stroomtoevoer voor kermissen en festiviteiten

Art. 24 bis 8° van de elektriciteitsordonnantie bepaalt dat bij afname van elektriciteit van het distributienet, het leveren van elektriciteit voor tijdelijke festiviteiten op de weg volgens de technische

en financiële voorwaarden bepaald bij of krachtens het technisch reglement van het net, deel uitmaakt van de openbare dienstopdrachten ten laste van SIBELGA.

Ter herinnering: hoewel het aanvankelijk de bedoeling was dat de financiële voorwaarden van toepassing op de aansluiting, het administratieve beheer en de verbruikte energie het zouden toelaten dat de bij deze activiteit gegenereerde inkomsten alle kosten dekken, moeten we vaststellen dat een dergelijk evenwicht in de praktijk niet kan worden gerealiseerd.

Het bedrag ten laste van de tarieven voor 2022 bedroeg 296.965 euro (186.052 euro in 2021). De inkomsten van 2022 dekken dus nog steeds niet de kosten van deze activiteit. Ter herinnering: bij de goedkeuring van de tarieven 2020-2024 in 2019⁶ heeft BRUGEL aan SIBELGA gevraagd om het dekkingspercentage van de aansluitingstarieven 'kermissen en feestelijkheden' op te trekken tot 100%. Het gevolg van die stellingname was een aanzienlijke stijging van de tarieven voor deze diensten. In de context van de gezondheids crisis en na diverse klachten van kermisexploitanten heeft BRUGEL, in overleg met het kabinet van de minister van energie, zich uitgesproken voor een tariefbevrozing voor een deel van het jaar 2020 en voor 2021 op het niveau van de tarieven van 2019.

Zoals SIBELGA vermeldt in zijn verslag: *"In zijn advies 20201120-314 (zie blz. 44/46) over de openbare dienstverlening in 2021 door SIBELGA, verzocht BRUGEL de regering deze overgangsaanpak te bekrachtigen, in afwachting van de opname van een tariefriichtlijn in de elektriciteitsordonnantie voor 2022 en de daaropvolgende jaren. Bij gebrek aan een dergelijke tariefriichtlijn geeft BRUGEL aan, in zijn advies 20210126-315 (zie p. 38/54) over het ontwerp van ordonnantie tot wijziging van de elektriciteits- en gasordonnantie, dat een cost reflective aanpak zich zal opdringen"*.

BRUGEL vestigde de aandacht van de wetgever op het feit dat zulke richtlijnen tot nu toe niet lijken te zijn opgenomen in het ontwerp tot wijziging van de ordonnantie. De ordonnantie gestemd op 17 maart 2022 heeft uiteindelijk geen richtlijn over de kwestie voorzien, maar bepaalt wel dat kosten verbonden aan deze activiteit die niet worden gedekt door de inkomsten, kunnen worden vergoed door de begroting van de openbare dienstopdrachten.

SIBELGA heeft evenwel zijn intentie bevestigd om tijdens de volgende tariefperiode tarieven te bieden voor kermissen en festiviteiten die de kosten beter weerspiegelen.

⁶<https://www.brugel.brussels/publication/document/beslissingen/2019/nl/BESLISSING-122bis-goedkeuring-nieuwe-tarieven-ELEK.pdf> p. 26

2.2.3 Conversie van arm gas naar rijk gas

De artikelen 18 en 18bis van de gasordonnantie zoals gewijzigd door de ordonnantie van 23 juli 2018 bevatten in hun bepalingen nieuwe openbare dienst opdrachten voor de beheerder van het gasdistributienet. Deze nieuwe opdrachten bestaan voornamelijk uit begeleidingsmaatregelen bij het conversieproject gas dat is gepland voor de periode 2019-2024. Het gaat voornamelijk om:

- 1) de verspreiding van duidelijke en objectieve informatie, binnen een gepaste termijn, over de doelstellingen nagestreefd in het plan voor de gasconversie, de modaliteiten voor de uitvoering ervan en de gevolgen;
- 2) de opstelling en de goede uitvoering van het plan voor de aanpassing van het net met het oog op de conversie van het gasnet;
- 3) de financiering van de compatibiliteitscontroles en desgevallend van de aanpassingen die dienen te gebeuren aan de toestellen van de netgebruikers die zich in een kwetsbare of achtergestelde situatie bevinden.

Wat betreft het communicatieluik, stuurde SIBELGA in 2022 160.000 brieven uit naar de DNG's die in september 2022 werden omgezet, in overeenstemming met het door de Brusselse regering goedgekeurde communicatieplan. Het betreft een herinnering drie maanden nadat de conversie is gebeurd. Deze herinnering is een aanvulling op acties die reeds werden ondernomen in de voorgaande jaren (een gedetailleerde en up-to-date website, informatievergaderingen ...). SIBELGA heeft verder ook een brief verstuurd naar klanten in het BHG die bevoorrad worden door Fluvius. Voor die groep is de conversie gepland voor juni 2024.

Betreffende de aanpassing van het net: het aanpassingsplan voor het net opgemaakt door SIBELGA bepaalt het gedetailleerde plan voor de conversie, het conversieproces, de vereiste voorbereidende investeringswerkzaamheden en de aanpassingswerkzaamheden die moeten gebeuren op het moment van de conversie. De voorbereidende investeringswerkzaamheden voor het net werden opgenomen in het ontwikkelingsplan van SIBELGA en maken geen deel uit van het programma of van de begroting van de ODO's.

Betreffende de financiering van de boekhoudkundige controles⁷: het aantal premies toegekend in 2022 bedraagt 221 premies ten belope van 100 euro, terwijl het programma 1.000 premies had vooropgesteld.

Het voornaamste budget voor de financiering van de premies betreft de beheerskosten. De meegedeelde cijfers omvatten echter niet het door LB te veel ontvangen bedrag in verband met het lage aantal toegekende premies. Dit bedrag is in de praktijk afgetrokken van de voorzieningen voor 2023.

BRUGEL vraagt bijgevolg aan SIBELGA om in het verslag over de uitvoering van de ODO's van 2023 een aangepaste samenvattende tabel op te nemen met een gedetailleerd overzicht per jaar van de

⁷ Het Gewest heeft een premiemechanisme in het leven geroepen voor gezinnen die aan de voorwaarden van categorie C van de energieprijzen voldoen (huishoudens met een laag inkomen). Het bedrag van deze premie (100 euro) moet deels de kosten compenseren van de periodieke controle (waarvan het bedrag wordt geraamd op 180 euro excl. btw), in het kader waarvan de erkende technicus de compatibiliteitscontrole van het H-gas en indien nodig de afstelling van het toestel uitvoert.

verschillende kostenposten in verband met de opdracht voor de conversie van arm gas naar rijk gas (voor de periode 2019-2024).

2.3 Openbare dienstopdrachten bij gewestelijke overheden

2.3.1 Opmerkingen over het RENOCLICK-programma

Het SolarClick-programma is eind 2021 afgelopen en om het initiatief verder te zetten en te versterken hebben het kabinet van de minister van Energie, Leefmilieu Brussel en SIBELGA samengewerkt in het kader van het RENOCLICK-programma. BRUGEL heeft geen opmerkingen over deze ODO.

2.3.2 Opmerkingen over de programma's CHARGYCLICK en MOBICLICK

SIBELGA vervult naar behoren de opdracht die het is toevertrouwd voor de organisatie en coördinatie van de offerteaanvragen met het oog op de ontwikkeling van de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen op de openbare weg. Het dient opgemerkt dat er richtsnoeren worden opgesteld door BRUGEL.

3 Financiering van de openbare dienstopdrachten

3.1 Kosten gefinancierd door de ODV-tarieven

3.1.1 Gas

Onderstaande tabel toont de vooropgestelde en gerealiseerde kosten van de verschillende ODO's gefinancierd door de tarieven in 2022.

	Begroting 2022 tariefvoorstel [€]	Vooropgestelde budget 2022[€]	Gerealiseerd in 2022 [€]	Gerealiseerd in 2021 [€]
Activiteit beschermde klanten	982.467	619.497	- 472.673	2.111.810
Veiligheid van de binnengasinstallaties	601.897	761.673	842.078	737.532
Plaatsing gasstop	22.301	78.423	43.797	93.162
Opvolging klanten en klachtenbeheer	211.705	202.287	192.664	188.540
Conversie arm naar rijk gas	396.671	339.206	345.040	393.276
Einde contract	55.955	129.315	88.500	68.585
Consumentenindex	0	0	42.154	0
Totaal	2.270.996	2.130.401	1.081.560	3.592.905

Tabel 4: Kosten van de ODO's Gas gefinancierd door tarieven in 2022

Tabel 4 roept meerdere opmerkingen en observaties op:

- 51% van het vooropgestelde budget is gerealiseerd. De kosten van de ODO's bedragen dus de helft van wat gepland was, een resultaat toe te schrijven aan de activiteit van beschermde klanten.
- We stellen vast dat het vooropgestelde bedrag voor de ODO 'einde contract' overschat werd voor 2022, net als in 2021.
- Een nieuwe ODV 'Consumentenindex' is ingevoerd in 2022 (zie punt 2.1.3).
- In 2022 is er geen tussenkomst geweest van het reguleringsfonds voor de ODO's. Dit staat in sterk contrast met de tussenkomst in 2021 ten belope van 1.691.149 euro, die toen een afwijking van de post 'activiteit beschermde klanten' compenseerde. Deze activiteit is in 2022 erg winstgevend, met gerealiseerde kosten die sterk lager liggen dan vooropgesteld, waardoor het Reguleringsfonds niet hoeft te bijdragen.

3.1.2 Elektriciteit

Onderstaande tabel toont de vooropgestelde en gerealiseerde kosten van de verschillende ODO's gefinancierd door de tarieven in 2022.

	Begroting 2022 tariefvoorstel [€]	Vooropgestelde budget 2022[€]	Gerealiseerd in 2022 [€]	Gerealiseerd in 2021 [€]
Plaatsing en verwijdering van begrenzers	2.235.244	2.396.372	1.943.650	2.328.492
Activiteit beschermde klanten	1.277.926	1.390.704	573.046	1.956.468
Openbare verlichting	24.860.041	35.018.794	36.627.548	26.841.287
Opvolging klanten en klachtenbeheer	393.166	375.676	357.804	350.145
Kermissen en feestelijkheden	124.923	179.714	269.965	186.052
Einde contract	105.199	205.577	167.128	122.699
ChargyClick	0	553.427	482.412	239.485
Consumentenindex	0	0	78.286	0
Totaal	28.996.498	40.120.264	40.499.839	32.024.629

Tabel 5: Kosten van de ODO's Elektriciteit gefinancierd door tarieven in 2022

Deze tabel roept meerdere opmerkingen en observaties op:

- De gerealiseerde kosten liggen erg dicht bij het vooropgestelde budget.
- Een nieuwe ODV 'Consumentenindex' is ingevoerd in 2022 (zie punt 2.1.3).
- De kosten voor de openbare verlichting zijn iets hoger dan vooropgesteld, maar liggen wezenlijk hoger dan de kosten van 2021 (+36%).
- Er werd in 2021 een nieuwe ODO geïntroduceerd onder de vorm van een overgangproject met de naam ChargyClick. De bedoeling is om 400 laadpalen voor elektrische voertuigen op de openbare weg te installeren. De regering heeft als dusdanig de aanbevelingen van BRUGEL opgevolgd door dit project goed te keuren. Toch had BRUGEL gewezen op het feit dat de financiële verantwoordelijkheid diende overeen te stemmen met de voorwaarden van een toekomstig regeringsbesluit, en dat deze financiering gecontroleerd zou worden bij de ex post tariefcontrole. Het regeringsbesluit van 10 november 2021 bevestigt de betaling van de kosten van dit project via de begroting voor openbare diensttopdrachten (zie punt 2.3.2).

- De tussenkomst van de reguleringsfondsen compenseert de verschillen tussen de tariefopbrengsten en de gerealiseerde kosten voor een bedrag van 11.123.764 euro, een sterke stijging t.o.v. 2020 en 2019 (waar de tussenkomst resp. 5.678.375 euro en 525.170 euro bedroeg). Deze vaststelling is te verklaren door een ontoereikende tariefvoorziening voor openbare verlichting voor 2022, met gerealiseerde kosten voor energielevering die meer dan het dubbel zijn van deze kosten in 2021.

Focus op de openbare verlichting

Gelet op het belang van de bedragen die worden ingezet voor het beheer van openbare verlichting (die de belangrijkste ODO is), volgt BRUGEL deze activiteit zeer nauw op. Met name in 2022 vertegenwoordigt deze activiteit 84% van de totale begroting 'realisaties van ODO's elektriciteit en gas samen' (een duidelijke stijging tegenover 2021, waar het onderdeel openbare verlichting voor 75% van de gerealiseerde kosten stond).

Daarbij zij ook opgemerkt dat de gerealiseerde begroting van de ODO's elektriciteit en gas samen tussen 2021 en 2022 met 17% is gestegen (na een stijging van 14% tussen 2020 en 2021). Zoals hieronder uitgelegd, is deze stijging vooral te verklaren door de evolutie van de post 'energievoorziening' voor de openbare verlichting, die in 2022 aanzienlijk is toegenomen (15,6 miljoen euro tegenover 6,6 miljoen euro in 2021, een stijging van +137%!).

Deze stijging van de energievoorzieningskosten is het gevolg van een beslissing uit 2019 om de elektriciteit voor de openbare verlichting aan te kopen op basis van spotprijzen, in tegenstelling tot de aankoop van energie voor de beschermde klanten en de verliezen die gebaseerd zijn op de termijnprijzen. Begin 2020 zijn daarom opdrachten ondertekend voor de aankoop van energie in 2022 en 2023. Deze beslissing had tot doel een vergelijking te kunnen maken van beide benaderingen om te zien welke de meest voordelige was. De aankoop volgens spotprijs werd daarbij toegewezen aan de openbare verlichting omwille van de grotere voorspelbaarheid qua hoeveelheden en verbruiksprofielen. Hieruit zijn lessen getrokken en SIBELGA zal terugkeren naar een aankoop op basis van termijnprijzen voor de openbare verlichting in 2024 en 2025.

BRUGEL kan deze wezenlijke toename enkel achteraf vaststellen en heeft vragen bij het bestaan van een communicatie aan de betrokken gemeenten in verband met de kostenstijging zodra die werd vastgesteld door SIBELGA. In voorkomend geval hadden de overheden bijvoorbeeld maatregelen kunnen nemen om deze wezenlijkste kostenstijging te beperken voor de Brusselse gebruikers (bijv. beperking van het aantal uren verlichting enz.).

BRUGEL wil erop wijzen erop dat de beslissing die SIBELGA heeft genomen om het volledige energieverbruik voor de openbare verlichting aan te kopen op de spotmarkt, wijst op een suboptimaal beheer en dat het genomen risico volledig is gedragen door de eindverbruiker. BRUGEL suggereert aan de regering om rekening te houden met deze vaststelling en te evalueren of de kost van dit riskante beheer dient te worden gedragen door de eindklanten.

Verder herinnert BRUGEL eraan dat de huidige ordonnantie elke aansprekende regelgeving over de openbare dienstverplichtingen verhindert. BRUGEL kan bijgevolg de netbeheerder niet aansporen op de kosten hiervan te optimaliseren, en SIBELGA wordt des te minder aangemoedigd voor dergelijke optimalisatie aangezien de kosten integraal worden doorgerekend op de factuur van de verbruikers (in tegenstelling tot de andere gewesten waar de verbruikskost wordt gedragen door de gemeenten).

Deze tabel toont ook de evolutie van de bedragen, verbonden aan de tariefprognoses, de begrote kosten en de gerealiseerde kosten van deze drie posten.

Daarenboven voorzien de tariefmethodologieën in de integratie van alle ODO-projecten in het ODO-programma, ook al worden deze gefinancierd door de tariefsaldi (bijvoorbeeld: IT-ontwikkeling voor de openbare verlichting ...). Deze kosten werden voor het eerst vermeld in 2021. We stellen vast dat in 2022 een bedrag van 1.380.861 euro is opgenomen in het project openbare verlichting, een stijging ten opzichte van 2021 (495.430 euro) door het uitstel van kosten vooropgesteld in 2021 maar gerealiseerd in 2022. Deze projectkosten liggen evenwel sterk onder de begrote bedragen (2.192.000 euro in 2021 en 2.600.000 euro in 2022). Dit bedrag voegt zich bij de post 'constructie van de installaties voor openbare verlichting'.

De door SIBELGA vooropgestelde budget voor het beheer van de openbare verlichtingsactiviteit wordt vastgelegd in zijn ODO-programma's, die hij elk jaar voorlegt aan de regering en BRUGEL. De begroting voor 2022 die in zijn ODO-programma werd opgenomen, bedroeg zo 35.018.794 euro.

Zoals weergegeven in Tabel 7 ligt het budget dat door SIBELGA is 'gerealiseerd' voor hetzelfde jaar een kleine 4,6% hoger dan het vooropgestelde budget. Het 'gerealiseerde' budget daarentegen, is veel hoger dan het vooropgestelde budget van de tariefprognose (+47,3%). De aanwending van tariefsaldi is dus erg groot geweest in 2022, in het verlengde van de reeds gerealiseerde vaststelling in 2021.

3.2 Kosten gefinancierd door subsidies

Al deze ODO's worden gefinancierd door het Gewest en zijn daarom niet gedragen door de tarieven. Op te merken valt echter dat de ODO MobiClick maar gesubsidieerd lijkt tot 50%, waarbij artikel 4 van het besluit 2021033808 van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bepaalt dat de "kosten die niet betaald worden door de subsidie ten laste vallen van de overheden die deze genieten". SIBELGA heeft aan BRUGEL bevestigd dat deze kosten wel degelijk zullen worden afgehouden van de dividenden die verdeeld worden aan de aandeelhouder.

	Begroting tariefvoorstel [€]	Vooropgesteld budget [€]	Gerealiseerd budget [€]	Financiering - Gewestelijke subsidie
RenoClick	0	4.622.955	4.787.175	4.787.175
MobiClick	0	277.689	232.747	116.373
Totaal	0	4.900.644	5.019.921	4.903.548

Tabel 6: Kosten van ODO's gefinancierd door het Gewest in 2022

	Tariefvoorstel 2019	Programma 2019	Gerealiseerd in 2019	Tariefvoorstel 2020	Programma 2020	Gerealiseerd in 2020	Tariefvoorstel 2021	Programma 2021	Gerealiseerd in 2021	Tariefvoorstel 2022	Programma 2022	Gerealiseerd in 2022
Openbare verlichting	21.247	27.218	21.968	23.777	31.564	24.860	21.968	34.068	26.841	24.860	35.019	36.628
<i>Constructie van de openbare verlichting</i>	9.747	15.024	10.411	12.275	16.430	13.027	10.411	21.041	13.491	13.027	22.164	14.885
<i>Onderhoud van de openbare verlichting</i>	5.315	5.337	4.971	5.337	5.225	5.043	4.971	6.335	6.771	5.043	6.255	6.152
<i>Levering van energie aan openbare verlichting</i>	6.185	6.857	6.586	6.164	7.413	6.789	6.586	6.692	6.580	6.790	6.600	15.590
		Realiteit vs. programma	-23,89%		Realiteit vs. programma	-21,24%		Realiteit vs. programma	-21,21%		Realiteit vs. programma	4,59%
		Realiteit vs. prognose	3,28%		Realiteit vs. prognose	4,36%		Realiteit vs. prognose	22,18%		Realiteit vs. prognose	47,34%

Tabel 7: Opvolging van de begroting openbare verlichting (alle bedragen zijn uitgedrukt in k euro)

De verschillende posten betreffende het beheer van de openbare verlichting worden geanalyseerd in deel 2.2.1 van het huidig advies.

4 Ontwikkelingsprognoses

Evolutie van de activiteit van het beheer van de openbare verlichting

Zoals aangegeven in zijn advies over het verslag van de ODO's voor 2020, meent BRUGEL dat het raadzaam is om gericht na te denken over de evolutie van de organisatie, door de overheden, van het beheer van de openbare verlichting in Brussel.

Van de opties die BRUGEL heeft geopperd, noemen we:

- De analyse van een gecentraliseerd beheer van de openbare verlichting zowel op gewestelijk als op gemeentelijk vlak. Dit zou de synergieën versterken tussen het beheer van de verlichting van het gemeentelijke wegennet (opdracht van SIBELGA) en deze van de gewestelijke wegen (die beheerd wordt door Brussel Mobiliteit);
- De uitwerking van een gediversifieerde financiering van het beheer van de openbare verlichting zoals in de andere gewesten. Momenteel wordt het geheel van de kosten doorgerekend via de elektriciteitsfacturen van de Brusselse consumenten. BRUGEL meent dat het opportuun is om deze kosten niet volledig op de consumenten af te wentelen. Deze evolutie wordt nog zinvoller in het kader van de huidige energiecrisis.

Ontwikkeling van de activiteit klachtenbeheer

- BRUGEL zou zijn verslag graag aanvullen met de ingediende klachten over andere opdrachten van SIBELGA, zoals het beheer van het toegangs- en gegevensregister, de tenlasteneming van beschermde klanten, de toegang tot het net, ...
Deze gegevens zijn op momenteel opgenomen in andere verslagen van SIBELGA, met het oog op volledigheid en transparantie inzake zijn opdracht voor klachtenbeheer, zullen alle gegevens worden samengevoegd in dit rapport vanaf boekjaar 2024, betreffende de uitvoering van de openbare dienstopdrachten in 2023.

5 Conclusie

De belangrijkste opmerkingen van BRUGEL betreffende het verslag over de uitvoering van de openbare dienstopdrachten (ODO) van SIBELGA in 2022 en de aanvullende informatie meegedeeld door SIBELGA zijn hieronder opgenomen:

1. Betreffende de ODO's ten aanzien van eindverbruikers:

- Voor de ODO's van sociale aard verwijst BRUGEL naar de analyse uitgevoerd in zijn verslag over de rechten van de huishoudelijke afnemers en de werking van de gas- en elektriciteitsmarkten in 2022, dat op zijn website wordt gepubliceerd.
- Na de verduidelijkingen over de behandeling en indeling van klachten door SIBELGA bij BRUGEL, zoals gevraagd door de Regering, is BRUGEL van mening dat de volgende zaken moeten worden toegevoegd aan het rapport: de behandeling van klachten met dringendheid, de indeling van de klachten met meer granulariteit voor de meest voorkomende gegronde klachten, een onderscheid in de betwistingen 'verbruik zonder contract' volgens de onderliggende redenen, en een verduidelijking over de klachten 'schatting meterstand'.
- BRUGEL houdt rekening met de ontwikkeling van de tool voor de terbeschikkingstelling van meetgegevens en zal in voorkomend geval aan SIBELGA de statistieken vragen over het gebruik van deze tool.

2. Betreffende het beheer van de ODO's bij lokale overheden:

- In het kader van de wijziging van de elektriciteitsordonnantie die het parlement in maart 2022 heeft aangenomen, wordt verduidelijkt dat de opdracht voor openbare verlichting geen betrekking heeft op decoratieve verlichting. Bijgevolg beveelt BRUGEL de regering aan om het bedrag van 155.404,91 euro te verwerpen in het kader van haar goedkeuring van het verslag van de ODO's 2022.

Bovendien is BRUGEL van mening dat het zinvol zou zijn dat er een denkoefening tot stand zou komen over de evolutie van de organisatie van het beheer van de openbare verlichting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- BRUGEL vraagt de DNB om te blijven communiceren over de voortgang van de retrocessies.
- Ondanks het gebrek aan tarifaire richtsnoeren in de nieuwe ordonnantie, heeft SIBELGA wel zijn intentie bevestigd om tijdens de volgende tariefperiode tarieven te bieden voor kermissen en festiviteiten die de kosten beter weerspiegelen.
- Wat betreft de financiering van de compatibiliteitscontroles in het kader van de conversie rijk gas/arm gas, stelt BRUGEL vast dat, net zoals in de voorgaande jaren, het aantal premies dat in 2022 werd toegekend, erg laag blijft, rekening houdend hoeveel mensen hier potentieel van zouden kunnen genieten. BRUGEL vraagt aan SIBELGA om in het verslag over de uitvoering van de ODO's van 2023 een gedetailleerde tabel op te nemen voor de periode 2019-2024 met de verschillende kostenposten in verband met deze opdracht.

3. Betreffende het totale budget van de ODO's:

BRUGEL stelt vast dat het gerealiseerde budget van de ODO's elektriciteit en gas samen (41,6 miljoen euro) met 16,7% gestegen is tussen 2021 en 2022 en overeenstemt met 98% van het vooropgestelde budget voor 2022 (42,2 miljoen euro). Deze toename is hoofdzakelijk te verklaren door de stijging van de kosten in verband met de levering van openbare verlichting, op basis van de spotmarkt en onrechtstreeks beïnvloed door de energieprijzen crisis. BRUGEL stelt zich vragen bij de relevantie van het huidige kader dat kostenbeheersing niet aanmoedigt.

BRUGEL adviseert de regering bijgevolg om het ODO-verslag 2022 goed te keuren, mits de volgende voorwaarden:

- Het verwerpen van de totale kosten in verband met het onderhoud en het verbruik van verlichting bedoeld om het erfgoed te belichten (155.404,91 euro);

* *

*